

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки, бізнес-аналітики та підприємництва

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

(на матеріалах ПП НВФ «ТАХО»)

Виконав: здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти групи бзЕБ

Спеціальності 051 «Економіка»

Освітньо-професійної програми «Економічна безпека»

Ходус Ю.Ю.

(прізвище та ініціали)

Керівник Тарасюк А.В.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

Херсон 2021 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Н.В. Шандова

«_____» _____ 2021 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА СТУДЕНТУ

Ходус Юрію Юрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі (на матеріалах ПП НВФ «Тахо»)

керівник роботи Тарасюк А.В., доцент, к.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 24.09.2021 р. № 472-с

2. Строк подання студентом роботи 15.12.2021

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності ПП НВФ «Тахо» за 2018-2020 р.р.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретичні аспекти забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі

Аналіз економічної безпеки торговельних підприємств

Забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 18 таблиць, 21 рисунок _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Тарасюк А.В., доцент</i>		
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Латкіна С.А., ст. викладач</i>		

7. Дата видачі завдання _____ .2021 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>25.09.2021 -29.10.2021</i>	<i>виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>01.10.2021 -10.10.2021</i>	<i>виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>05.10.2021 – 25.10.2021</i>	<i>виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>28.10.2021 – 15.11.2021</i>	<i>виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>16.11.2021 – 30.11.2021</i>	<i>виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>28.11.2021 – 30.11.2021</i>	<i>виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>26.11.2021 – 01.12.2021</i>	<i>виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>02.12.2021 – 05.12.2021</i>	<i>виконано</i>
9.	Подання роботи на рецензування	<i>06.12.2021 – 09.12.2021</i>	<i>виконано</i>
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>15.12.2021</i>	<i>виконано</i>
11.	Захист роботи в ДЕК	<i>.12.2021</i>	

Здобувач _____ *Ходус Ю.Ю.*
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ *Тарасюк А.В.*
(підпис) (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра на тему «Забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі» містить 100 сторінок, 18 таблиць, 21 рисунок, 49 літературних джерел.

Об'єкт дослідження – приватне підприємство науково-виробнича фірма «Тахо» і його фінансово-господарча діяльність.

Предмет дослідження - інструменти, методи забезпечення економічної безпеки підприємства.

Мета роботи – дослідження теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємств торгівлі.

В роботі здійснено аналіз теоретичних аспектів забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі; здійснено аналіз економічної безпеки торговельних підприємств; запропоновано заходи щодо забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі.

Практична значимість магістерської роботи укладається в укладається в тому, що проведений у дослідженні аналіз фірми й отримані результати можуть служити базою для розробки заходів щодо підвищення економічної безпеки підприємств.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на основі матеріалів ПП НВФ «Тахо» за 2018-2020 рр.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	9
1.1. Сутність і зміст категорії «економічна безпека»	9
1.2. Ключові фактори економічної безпеки підприємства	16
1.3. Критерії оцінювання безпеки підприємства	23
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	35
2.1. Аналіз конкурентної ситуації на ринку реалізації спортивних товарів..	35
2.2. Аналіз безпеки середовища діяльності ПП НВФ «Тахо»	39
2.3. Аналіз комплексу маркетингу НВФ ПП «Тахо»	57
Висновки до розділу 2	62
РОЗДІЛ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ	64
3.1. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємств торгівлі	64
3.2. Формування системи економічної безпеки підприємства торгівлі	70
3.3. Прогнозування стану НВФ ПП «Тахо» як інструмент забезпечення економічної безпеки	79
Висновки до розділу 3	87
ВИСНОВКИ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	96

ВСТУП

В умовах динамічного зовнішнього середовища, нестійкого розвитку національної економіки, напруженої загальноекономічної ситуації підприємства торгівлі стискаються з багатьма загрозами і ризиками для свого функціонування: недобросовісною конкуренцією, шахрайством, непрофесійними діями менеджерів підприємства тощо. Все це призводить до збільшення кількості збиткових та неплатоспроможних підприємств. Частка підприємств торгівлі, які одержали збиток за останні п'ять років у середньому склала 24,06% від загальної кількості підприємств. Отже, загроза економічній безпеці підприємств набирає великих масштабів, тому і виникає необхідність зміцнення економічної безпеки підприємства та побудови системи здатної протистояти загрозам та викликам сьогодення. У цих умовах важливим є своєчасний моніторинг небажаних подій та запобігання їх негативному впливу за рахунок впровадження нових підходів, принципів і методичного інструментарію щодо забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства торгівлі.

Економічна безпека – це такий стан господарюючого суб'єкта, при якому життєво важливі компоненти структури й діяльності підприємства характеризуються високим ступенем захищеності від небажаних загроз і змін. Необхідно також відзначити, що до об'єктів фірми, які можуть піддатися даним загрозам безпеки й підлягають захисту, відносять: персонал, інформацію, фінанси, матеріальні й технічні засоби, засоби й системи інформатизації. Усі ці об'єкти мають різного роду уразливість, зазіхання на які може принести моральний або матеріальний збиток фірмі, тому кожне підприємство повинне тією чи іншою мірою замислюватися про свою захищеність.

Система заходів щодо оцінки протидій загрозам фінансовому благополуччю й безпеки фірми просто зобов'язана бути комплексною. У цю оцінку повинні включатися заходи як економічного й правового, так і

технічного характеру. Іншими словами, оцінка економічної безпеки підприємства – це цільний і взаємозалежний комплекс впливів і заходів, здійснюваних з метою захисту підприємства від реальних або потенційних загроз для підприємства і його фінансової стабільності.

Досліджуючи питання оцінки економічної безпеки підприємницької структури, важливо відзначити, що найчастіше, мова заходить про фінансову складову, адже саме фінанси – це основний ресурс, без якого фірма не зможе досягти поставлених цілей.

Організаційно-методичні аспекти забезпечення економічної безпеки активно досліджуються у світовій та вітчизняній науковій літературі. Проблеми забезпечення економічної безпеки розглядалися в працях низки вчених, у числі яких: Б. М. Андрушків, Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, Н. І. Гавловська, В. М. Геєць, В. А. Гросул, З. Б. Живко, О. В. Ілляшенко, М. О. Кизим, Т. С. Клебанова, Г. В. Козаченко, М. І. Копитко, О. М. Ляшенко, І. П. Отенко, В. П. Пономарьов, С. В. Філіппова, Л. В. Фролова, М. В. Чорна, С. М. Шкарлет, О. С. Шуміло та інші. Серед зарубіжних науковців варто виділити таких науковців, як П. Л. Алтухов, Я. В. Бузанова, М. П. Власов.

Але, незважаючи на досить велику кількість робіт, питання пошуку нових форм і методів забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємств торгівлі, які мають бути захищені (з точки зору економічної безпеки) та реалізовані (з точки зору управління) та забезпечували зміцнення конкурентних позицій є актуальними, та потребують подальших досліджень.

Метою роботи є дослідження теоретичних засад і розробка практичних рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємств торгівлі. Для досягнення поставленої мети дослідження вирішено такі завдання:

- дослідити сутність і зміст категорії «економічна безпека»;
- визначити сутність, принципи та структуру системи економічної безпеки підприємства;

- дослідити особливості забезпечення економічної безпеки підприємства торгівлі;

- провести аналіз рівня економічної безпеки на досліджуваному підприємстві;

- розробити практичні рекомендації щодо підвищення рівня економічної безпеки торговельних підприємств.

Об'єктом дослідження є ПП НВФ «ТАХО», що розглядається в контексті забезпечення його економічної безпеки.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних, організаційно-методичних та практичних положень забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємств торгівлі.

У процесі дослідження використано: систему загальнонаукових та спеціальних методів дослідження: системний підхід; аналіз, синтез, логічного узагальнення, порівняння; графічні методи (наочне відображення теоретичних, аналітичних і рекомендаційних положень); кореляційний аналіз; спостереження, розрахунку середніх показників, коефіцієнтний метод, та ін.

Практична значимість магістерської роботи укладається в укладається в тому, що проведений у дослідженні аналіз фірми й отримані результати можуть служити базою для розробки заходів щодо підвищення економічної безпеки підприємств.